

Jaroslav ČECHURA – Kateřina SMITKOVÁ, Třicátnice. Sexuální chování žen „středního věku“ na Třeboňsku a Mělnicku v první polovině 18. století

Studie představuje sexuální každodennost poměrně specifické skupiny žen, které překročily věkovou hranici 30 let života, a to především na základě výslechových protokolů. Byla zvolena panství Třeboň a Mělník. Práce sice představuje chování a postupy jedinců z panství od sebe vzdálených přes 170 km. Výsledky jsou si až překvapivě blízké. V obou případech byly k nemanželským sexuálním stykům (smilstvu) nejnáchylnější „třicátnice“ nižších, nezakotvených sociálních skupin: služebné děvečky, podruhyňe a vdovy. Jejich partnery byli muži obdobného sociálního statutu, často cizopanští či ve vojenské službě. Hojně byly i případy, kdy se poblouznili výše postavení muži, jako byli sedláci, často ženatí.

Zalíbení jednoho ve druhém nacházely dvojice často velmi náhle, za podpory vesnické zábavy, muziky nebo alkoholu. Navázané známosti byly v mnoha případech charakteru čistě tělesného, bez vážnějších úmyslů, směřující především k ukojení sexuální touhy, k jehož dosažení používali především muži osvědčených taktik. Z nichž nejaplikovanějším postupem byl slib sňatku či nepříliš spolehlivá záruka, že si dají pozor, aby dotyčná nepřišla do jiného stavu. Asi nejpozoruhodnější je na těchto souložnicích jejich často mnohem nižší věk v poměru k věku partnerčinu, a tedy vysoké věkové rozdíly mezi oběma milenci, přesahující občas i celou jednu dekádu. Pokud antikoncepční praktika – přerušovaná soulož – selhala a žena přišla do jiného stavu, bylo dosti pravděpodobné, že se celý případ dostal před soud, a to nejčastěji na základě rychtářského udání. To bylo jednou z jeho základních úřednických povinností. Je tedy více než zřejmé, že odhalené případy byly jakousi špičkou ledovce. Výslechy u soudu probíhaly na základě předem vytvořeného seznamu otázek, jejichž obsah byl po léta takřka totožný, odlišnosti lze shledat pouze v případech, kdy obvinění vynesli nějakou pozoruhodnou informaci hodnou doplnění. Klíčové otázky, jež byly delikventům u výslechu kladeny, by se daly shrnout do obratu „kde, kdy a kolikrát“. Obvinění si velmi dobře uvědomovali, že odpovědi na zmíněné otázky mohou mít rozhodující význam pro jejich příští život, reputaci a povahu trestu. Nejspíše z tohoto důvodu se proto často uchýlovali k drobným lžím či pozměňování skutečnosti. Jinak bychom totiž asi nemohli vysvětlit fakt, že si vždy s absolutní přesností pamatovali datum pohlavního styku (třeba i rok nazpět) stejně jako jeho frekvenci, eliminovanou na co nejnižší možnou cifru. Tresty, které byly usvědčeným jedincům udělovány, se lišily podle druhu deliktu, respektive jeho závažnosti. Byly v mnohém shovívavější a ekonomičtější než obecná norma, když ukládaly veřejně prospěšné práce či různé pokuty. Na jejich humánnost pak poukazuje skutečnost, že byl brán zvláštní zřetel na těhotné ženy, které trest vykonávaly tak, aby nedošlo k ublížení plodu.

Jaroslav ČECHURA – Kateřina SMITKOVÁ, *Women in their thirties. Sexual behaviour of "middle-aged" women in the Třeboň and Mělník regions in the first half of the 18th century*

The paper discusses the sexual behaviour of a specific group of women in their thirties in the Třeboň and Mělník dominions. It analyses their behaviour in particular on the basis of interview protocols. Although the examined locations are over 170km apart, the results are surprisingly similar. In both cases primarily women of lower social ranks were the most susceptible to extramarital sexual intercourse: maid servants, manual labourers and widows. Their sexual partners were of almost the same social status and often came from other dominions or were serving in the military. It was also not rare for higher-ranking, often married, men such as peasants to be bewitched by the women.

The couples often fell for each other very abruptly, at rural parties or music festivals or after drinking alcohol. Unbinding short-term relationships were frequently merely physical,

with no serious intentions, with the primary purpose of satisfying sexual desires. For that reason, men often used effective methods, the most common of which were engagement pledges or not very reliable promises of safe sex. What is most fascinating about these affairs is that the men were often much younger than the women, the age gap between the lovers at times exceeding an entire decade. Where the contraceptive method – coitus interruptus – failed and the woman got pregnant, the case was very likely to be heard before a court, most often upon a denouncement by the village magistrate. This was one of the magistrate's basic official duties. Needless to say, the cases revealed must have been the mere tip of the iceberg. The interrogations at a court were made based on a ready-made set of questions, which for a number of years remained virtually the same; the only differences involved situations where the accused gave a peculiar answer which needed complementation. The key questions asked could be summarised as follows: "when, where and how many times". The accused were well aware that the answers to the questions posed could have a tremendous impact on their future lives, reputation and the type of the sentence. This must have been the reason why they often engaged in little lies and "adjusted" the facts. We have no other explanation for the fact that they always remembered the exact date of the intercourse (even a year later) as well as the frequency, which was reduced in their rendering to the lowest number possible. The sentences imposed differed based on the type of the offence or its severity. They were often milder and more economical than usual and often involved community work or various fines. The fact that pregnant women were treated differently shows the benevolent nature of the sentences; pregnant women for instance received sentences that would not be harmful for the foetus.

Hana VRCHOTICKÁ, Zločin a trest ve školních lavicích. Mravy žáků obecných škol z pohledu poznámek ve třídních výkazech na území školních okresů Karlín a Brandýs nad Labem v letech 1850–1927

Po provedeném výzkumu na předkládaném vzorku obecných škol byly zjištěny dva velké rozdíly oproti dnešní praxi udílení poznámek za neslušné chování žáků. Jednak jde o to, že žáci byli pod dohledem školy i mimo vyučování a za činy spáchané mimo školu také dostávali snížené známky z chování. Druhým velkým rozdílem je, že ve sledované době mohly zlobivé děti dostat až pátý stupeň z chování, pokud byly jejich mravy „nezákonné“ a jejich chování překročilo společensky únosnou mez. Bylo také zjištěno, že činy, kterých se tehdejší žáci obecných škol v rozmezí let 1850 až 1927 dopouštěli, byly velmi různorodé a nad některými stále zůstává rozum stát a i v dnešní době, kdy si myslíme, že jsme zvyklí téměř na všechno, nám některé věci stále přijdou přímo otřesné. Nelze tedy říci, že by děti v historii zlobily méně a bohužel ani to, že by trend znevažování učitelů žáky i rodiči bylo něco nového, tyto problémy existovaly v minulosti stejně jako dnes.

Hana Vrchotická, Crime and punishment at school. Conduct of pupils of general schools analysed on the basis of reprimands in their school records in the school districts of Karlín and Brandýs nad Labem between 1850 and 1927

The analysis of the presented sample of general schools revealed two major differences compared to the current practice of issuing reprimands for the improper conduct of pupils. First, pupils were monitored by the school staff also outside of school and could receive, and indeed did receive, lower grades for offences committed outside of school. Second, misbehaving children could get the lowest grade from school conduct if their conduct was "unlawful" and socially unacceptable. The types of offences in the monitored period of 1850–1927 varied greatly and some of them may seem very surprising even today. We may think we are already used to almost everything but some things seem truly shocking. Children cannot be said to have been more obedient or they and their parents more respectful towards their teachers in the past. These problems existed in the past as well as today.

Roman ZÁMEČNÍK, Americká krajinářská tvorba ve středních Čechách: letní sídlo Františka Schnöblinga ve Strančicích

Článek informuje o unikátní krajinářské zahradě Františka Schnöblinga ve Strančicích u Prahy projektované ve 30. letech 20. století propagátorem americké a anglosaské krajinářské školy Otokarem Fierlingerem. Kompozičnímu rozboru historické podoby zahrady předchází popis tvůrčích zásad charakteristických pro americkou krajinářskou školu, kterých bylo užito při projektování zahrady. Pojednáno je o hodnotách zahrady, která dokumentuje vývoj vilové zahradní architektury na území českých zemích v první polovině 20. století.

Roman Zámečník, American landscape design in central Bohemia: summer residence of František Schnöbling in Strančice

The paper deals with a unique example of a garden architecture designed for František Schnöbling in Strančice near Prague, which was made in the 1930s by landscape architect Otokar Fierlinger, a promoter of the American and Anglo-Saxon landscaping schools. The paper first describes the design principles applied by the American school of landscape architecture when designing the garden before it goes on to analyse the composition of the historical design of the garden. The paper also describes the values of this particular garden, which is a demonstration of the development of garden architecture around villas in the Czech lands in the first half of the 20th century.

Hana FIŠEROVÁ, Marie Fischerová-Kvěchová jako významná osobnost města Černošice

Akademická malířka, ilustrátorka a autorka dětských knih Marie Fischerová-Kvěchová (24. 3. 1892 – 2. 6. 1984) patří mezi autory, jejichž dílo je v současné době především mladšímu publiku téměř neznámé. Největší vlnu popularity zažívala za první republiky, kdy vstoupila na výtvarnou scénu svými knihami poezie pro nejmenší a kdy se v rámci sílícího svérázového hnutí aktivně podílela na činnosti rukodělného družstva Zádruha. Po komunistickém převratu nemohla jako malířka hlásící se ve svém díle k tradičním křesťanským hodnotám veřejně publikovat, živila se tedy především portrétováním přátel a známých na zakázku. Zájemci o portrét ji navštěvovali v rodinné vile Sakrabonii v Černošicích, kam se malířka s celou rodinou natrvalo přestěhovala v roce 1933. Vila byla přebudována podle vlastních návrhů autorky a patří tak k významným stavbám města. S dílem malířky, která svůj výtvarný i osobní život zasvětila dětem a poznávání lidové kultury v Československu i v zahraničí, se můžeme seznámit na pohlednicích, které jsou dnes sběratelským artiklem, a v českých nakladatelstvích vydávajících reedice jejích knih pro děti. Oficiální odmítní malířčina díla velkou měrou přispělo k jistému zakonzervování jejího výtvarného projevu. Malířka neusilovala o progresivnost, malovala pro děti a pro svůj okruh čtenářů a obdivovatelů. Marie Fischerová-Kvěchová dnes není zařazena v knihách o vývoji českého výtvarného umění ani v přehledech dětské ilustrace. Představení, kritické zanalyzování jejího díla a jeho zasazení do dobového kontextu může být přínosem pro etnology, historiky umění i nejširší veřejnost.

Hana Fišerová, Marie Fischerová-Kvěchová – a prominent Černošice personality

Marie Fischerová-Kvěchová (24 March 1892 – 2 June 1984) is an academic painter, an illustrator and an author of children's books, with whom especially today's younger generation is unfamiliar. The painter was the most popular between the world wars, afterwards she entered the art scene with her poetry books for young children and then she was actively involved in activities carried out by Zádruha, a cooperative for handmade activities, which was inspired by the traditionalist movement (Svéráz) that was gaining

momentum at that time. After the communist putsch, as a writer championing traditional Christian values she was not allowed to publicise her work and she made her living by painting portraits for her friends and acquaintances on order. People wanting a portrait had to visit her in her family villa Sakrabonia in Černošice where she moved for good with her whole family in 1933. The villa was remodelled based on her own designs and is now one of the most significant houses in the town. We can see her paintings in Czech publishing houses re-editing her books for children, and on postcards, which are now considered collector's items. She devoted her professional and personal life to children and to collecting information about folklore in Czechoslovakia as well as abroad. The fact that she was officially a prohibited author led, to a large degree, to certain conservation of her style of painting. She did not strive for progressiveness and she painted merely paintings for children and for her readers and fans. Marie Fischerová-Kvěchová does not appear in publications on Czech art or in bibliographies of children's book illustrators. The presentation of her work, its critical analysis and classification in the historic context may be welcome by ethnologists, experts on history of art and the public at large.

Milan BÁRTA, Nástin organizace a činnosti Vlajky na Kladensku 1939–1943

Zřejmě nejznámější a nejvýznamnější kolaborantskou organizací na území Čech a Moravy v letech 1939–1945 byla Vlajka. Po vzniku Protektorátu se do jejího čela dostal Jan Rys-Rozsévač, který jmenoval nové vedení a přinesl autoritativní, radikálně kolaborantský program, propagující antisemitismus a nacionální socialismus. Pod jeho vedením se Vlajka snažila získat co největší podíl na moci, ostře se stavěla proti protektorátní vládě, úřadům, policii a především Národnímu souručenství, s nímž sváděla úporný a nakonec marný boj o vládu nad Protektorátem. Tato studie se pokouší popsat vznik a činnost tohoto sdružení na Kladensku, v průmyslovém městě u Prahy, a v jeho okolí. Na podzim 1939 zde příznivci Vlajky založili regionální pobočku. Členové vstupovali z přesvědčení a ze sympatií k nacistickému režimu, další očekávali jakýsi český spolek s národním programem, řada z nich také hledala zlepšení sociální situace. V Kladně sídlila tzv. župa, která sdružovala celkem sedm politických okresů. Členská základna však nebyla nijak početná, větší část členů nevyvíjela prakticky téměř žádnou činnost. V podstatě se tak aktivní činnost Vlajky omezila na vedení, v němž se ve funkcích střídali prakticky stejní lidé. Mezi nimi docházelo k rozporům, které dokonce vyvrcholily fyzickými útoky. V Kladně také vznikly přidružené organizace Vlajky – odborově zaměřená Česká pracovní fronta a úderné oddíly nazývané Svatoplukovy gardy. Navenek se Vlajka prezentovala veřejnými přednáškami, rozšiřováním letáků, plakátů a časopisu Vlajka. Činnost Vlajky nebyla oficiálně povolena, pouze tolerována, proto byla úřady a policií příležitostně pronásledována. V roce 1942 začaly okupační orgány dávat nepokrytě přednost Veřejné osvětové službě vedené Emanuelem Moravcem a činnost Vlajky byla ukončena. Po válce byla většina vlajkařů vyšetřována a na základě dekretů prezidenta republiky souzena mimořádnými lidovými soudy. Řada z nich byla osvobozena či trestní řízení proti nim bylo zastaveno pro nedostatek důkazů. Rozsudky, které padly, byly velmi rozdílné, nejnižší zjištěný uložený trest činil jeden měsíc vězení, nejtěžším byl trest smrti (většinou spojený s konfidentstvím pro Gestapo, které přineslo postiženým smrt).

Milan Bárta, Introduction to the Vlajka organisation and its activities in the Kladno region in 1939–1943

Probably the most famous and at the same time the most significant collaborating organisation in Bohemia and Moravia in the 1939–1945 period was Vlajka. After the establishment of the Protectorate of Bohemia and Moravia, Vlajka's leader was Jan Rys-Rozsévač, who appointed a new leadership and introduced an authoritarian and radically

collaborationist line, promoting anti-Semitism and National Socialism. Under his leadership, Vlajka endeavoured to get hold of the largest share of power and was in fierce opposition to the Protectorate cabinet, state authorities, the police and in particular to the National Association (Národní souručenství, a collaborating political party), which it tried to defeat in a fierce and eventually a vain fight over power in the Protectorate. In autumn 1939, Vlajka's sympathisers founded a regional branch in Kladno, a town on Prague's industrial outskirts. This study attempts to describe the beginning of this association and its activities in the Kladno region. Some people were joining the organisation out of their sympathies with the Nazi regime, others were expecting a Czech association with a national platform, and yet others joined it because Vlajka called for enhancing the social situation. Kladno was the seat of Vlajka's district authority, which associated a total of seven political constituencies. The number of members was not high and majority of them were in fact inactive. Practically the only active members were the people at the top, who were virtually always the same people. Occasionally, there were disputes among them, at times ending up in physical assaults. Kladno also became the seat of other organisations associated with Vlajka, namely the trade unions Czech Labour Front (Česká pracovní fronta) and commandoes called the Svatopluk Guards. Vlajka's PR activities included lectures for the public, distribution of leaflets, posters and the Vlajka magazine. Vlajka's activities were not officially permitted but merely tolerated and therefore occasionally persecuted. In 1942, the Nazi occupying bodies started blatantly preferring the Public Enlightenment Service (Veřejná osvětová služba) headed by Emanuel Moravec and Vlajka's activities were thus terminated. After the end of the war, majority of Vlajka's members were interrogated and prosecuted by extraordinary courts. Many of them were acquitted or the criminal proceedings against them were discontinued for lack of evidence. The sentences varied greatly – the lowest sentence being one month of imprisonment while the most severe sentence was capital punishment (usually imposed for disclosing confidential information to the Gestapo).

Pavel KMOCH, Novodobé komunální znaky a vlajky v okrese Praha-východ

Príspevek prináša komplexný prehľad novodobých komunálnych symbolů okresu Praha-východ k polovině roku 2015. Popisuje genezi heraldické a vexilologické symboliky obecně, s přihlédnutím k symbolice městské a později komunální, a legislativní rámec, který novodobou komunální symboliku určuje. Kategorizuje výrazové prostředky komunální heraldiky. Práce obsahuje výčet komunálních symbolů sídel okresu včetně blasonů, jejich odůvodnění a barevných vyobrazení, jdoucí nad rámec běžně veřejně dostupných informací.

Pavel Knoch, Modern municipal coat of arms and flags in the Prague East Region

The paper brings a comprehensive overview of the municipal symbols in the Prague East Region in the modern era until mid-2015. It depicts heraldry and vexillology symbols in general, also focusing on urban and later also municipal symbols. The paper also describes the legal regulations governing the municipal symbols and classifies the means of expression of the municipal heraldry. The paper lists the municipal symbols of various places in the region including blazons, their explanation and tinctures, which is information that is not standardly publicly accessible.

Eva GREGOROVÍČOVÁ, Po stopách Ludvíka Salvátora Toskánského v Čechách. Archivní, ikonografické a knihovní prameny k arcivévodovu životu a dílu v paměťových a kulturních institucích v Praze

Obsáhlá analýza pramenů a dokladů k životu a dílu arcivévodvy Ludvíka Salvátora Toskánského (1847–1915), významného vědce, cestovatele a spisovatele z toskánské linie

habsbursko-lotrinského rodu, zachovaných v pražských paměťových a kulturních institucích, předkládá badatelům podrobný soupis písemných, knihovních, uměleckých a obrazových zdrojů a demonstruje jejich využitelnost pro detailní zmapování životních osudů, vědeckých, badatelských a publikačních aktivit Ludvíka Salvátora v kontextu mezinárodního výzkumu pramenné základny v Rakousku a na Baleárských ostrovech. V závěru textu studie je podán rozbor historické produkce věnované osobnosti Ludvíka Salvátora. Ve dvou přílohách je uveden přehled životopisných dat arcivévody a soupis Salvátorových děl.

Eva Gregorovičová, Following in the footsteps of Archduke Ludwig Salvator of Tuscany in Bohemia. Archival, iconographic and library sources relating to the Archduke's life and work in memory and cultural institutions in Prague

This extensive analysis of sources and documents relating to the life and work of Archduke Ludwig Salvator of Tuscany (1847–1915), a prominent scholar, traveller and a writer of the Tuscan line of the Habsburg-Lorraine dynasty, preserved in Prague's memory and cultural institutions, presents to researchers a detailed collection of written, library, art and pictorial sources and shows how they can be used for detailed mapping of the destiny and activities of Ludwig Salvator in the context of international research of the vast archival sources in Austria and the Balearic Islands. The final part of the study contains an analysis of historic publications devoted to the personality of Ludwig Salvator. The two appendices comprise overviews of archduke's biographic data and works.

Vladimír Jakub MRVÍK – Jan PSOTA ml., Neznámý hamfestní dvůr (čp. 5) v Limuzích – příspěvek k poznání sociálních a rodinných vazeb lokálních elit v raném novověku

V předloženém článku autoři analyzují doposud neznámý a nikdy nepopsaný hamfestní dvůr v Limuzích, který v minulosti ležel na škvoreckém panství (okr. Praha-východ). Existence tohoto drobného šlechtického sídla jednak zaplní jedno z mnoha bílých míst regionálních dějin Českobrodsko, jednak v širším kontextu odhalí vazby, sociální původ i způsob života lokálních elit v raném novověku. Zajímavé je, že hamfestní dvůr v Limuzích není z omylu komisařů uveden ani v Berní rule (1654).

Limuzský dvůr postupně získala celá řada zdejších vrcholných panských úředníků, tj. zástupců a vykonavatelů stejné vrchnosti jako panství škvorecké, na kterém ležel. Tato skutečnost slouží k poznání sociálních a rodinných vazeb lokálních elit. Jak v předbělohorské, tak pobělohorské době byl totiž pravděpodobně velmi rozšířený případ, kdy panský úředník uložil finance získané z titulu úřadu nákupem nějakého velkého hospodářského dvora či jiného výnosného podniku na panství svého působení.

Hamfestní dvůr v Limuzích má velmi složitou historickou genezi. Zmíněný dvůr ve skutečnosti vznikl spojením původně tří samostatných usedlostí ve dvou fázích. Vlastní areál dvora (čp. 5) vznikl majetkovým sloučením jisté „chalupy někdy Bartoně Sládka“, ke které původně patřilo 8 kop záhonů polí (tj. asi 13,8 ha), a dvora, nazývaného střídavě jako Dvořákovský či Jetřichovský, ke kterému patřilo 32 kop záhonů polí (tj. asi 55,2 ha). Nakonec roku 1661 získali majitelé hamfestního dvora i zpustlý poddanský tzv. „grunt Slavíkovský“ (čp. 18) s 16 kopami záhonů polí (tj. asi 27, 6 ha).

Grunt Slavíkovský byl pojmenován po svých majitelích z první pol. 17. století, šlechtickém rodě Slavíkovců ze Slavíkova. Ve své době se jednalo o typické zástupce masy příslušníků nejchudší vrstvy nižší šlechty, žijící na úrovni bohatších sedláků na poddanských usedlostech. Po nich zde žili rytíři Nykláskové ze Žitenic, Václav Milota Hrušovský z Hrušova a Jan Petr Hoberg z Hengersdorfu.

Vlastní hamfestní dvůr zv. Jetřichovský či Dvořákovský byl původně také větší poddanskou usedlostí, kterou roku 1607 tehdejší majitel škvoreckého panství (Zikmund Smiřický ze Smiřic) osvobodil trvale od všech robot a platů vůči vrchnosti. Na počátku 17.

století ho vlastnila zdejší rytířská rodina Ichtriců z Ichtric, poté hejtman černokosteleckého panství Adam Jindřich Podmokelský z Prostiboře, potom hejtman škvoreckého panství, rytíř Albrecht Helebrant Lukavský z Lukavice.

Limuzský dvůr byl během třicetileté války vyplundrován a vypálen a zcela pustý zůstal osmnáct let. Po válce zde žila vladycká rodina z Bloensteina, od nichž dvůr odkoupila Barbora Terezie, manželka lichtenštejnského hejtmana Leopolda Lorence Laitera z Tannenberka. Posledními šlechtickými majiteli zde byla stará česká, ovšem zcela zchudlá rodina Měnických z Červeněvsi. Na konci roku 1739 koupila dvůr majitelka škvoreckého panství Marie Terezie Savojská (roz. z Lichtenštejna) a dvůr v Limuzích už natrvalo připojila k tomuto dominiu a adaptovala jej na jeden z vrchnostenských hospodářských dvorů. I limuzský hamfestní dvůr tak potkal osud drtivé většiny malých šlechtických dvorů v Čechách v raném novověku.

Vladimír Jakub Mrvík – Jan Psota jr., Unknown homestead in Limuzy (house no. 5) – a contribution to understanding social and family ties of local elites in the Early Modern Period

The presented paper analyses an until recently unknown and never described homestead in the village of Limuzy, which had been located in the Škvorec demesne in the Prague East Region. The existence of this small manor will not only fill in one of the numerous blank spaces in the regional history of the Český Brod Region, but will also uncover ties, social origin and the way of life of local elites in the Early Modern Period. Interestingly, the homestead in Limuzy is not recorded in the excise tax registers (Berní rula) from 1654, probably due to an officers' mistake.

A number of local high manorial representatives and officials working for the manorial nobility at the Škvorec demesne gradually one by one acquired the Limuzy homestead. This fact allows us to understand the social and familial ties among the local elites. It was probably common in the periods before and after the Battle of White Mountain for manorial officials to invest money received from their office in buying a large homestead or another lucrative business at the manor where they worked.

The history of the homestead in Limuzy is rather very complex. The homestead was established in two stages by joining three separate farmsteads. The very yard (house no. 5) was formed by joining a cottage of Bartoň Sládek, with adjacent approx. 13.8 ha of fields, and a yard whose name frequently changed from Dvořákovský to Jetřichovský and vice versa, with adjacent approx. 55.2ha of fields. And finally, in 1661, the then owners of the homestead acquired a desolate allodial farmstead (called Slavíkovský, house no. 18), with adjacent approx. 27.6 ha of fields.

This farmstead got its name from its owners in the first half of 17th century – the noble family of Slavíkovec of Slavíkov. At that time, they were typical representatives of the numerous lowest gentry whose standard of living was comparable to better-off peasants at allodial farmsteads. After that, the homestead housed knights Nykláseks of Žitenice, Václav Milota Hrušovský of Hrušov and Jan Petr Hoberg of Hengersdorf.

The very homestead called Jetřichovský or Dvořákovský was originally also a bigger allodial farmstead that the then owner of the Škvorec demesne, Zikmund Smiřický of Smiřice, permanently freed in 1607 from all corvée labour and duties towards the nobility. In the beginning of 17th century, it belonged to the local knightly family Ichtric of Ichtrice, then to the governor of the dominion of Kostelec nad Černými lesy Adam Jindřich Podmokelský of Prostiboř, then the governor of Škvorec demesne, Knight Albrecht Helebrant Lukavský of Lukavice.

During the Thirty Years' War, the homestead in Limuzy had been plundered and burnt out and it remained empty for the next 18 years. After the war, a lower noble family of Bloenstein lived there and then sold it to Barbora Theresia, the wife of Liechtenstein governor Leopold

Lorenc Laiter of Tannenberk. The last noble owners were from an old Bohemian, albeit very impoverished family of Měnický of Červeněves. At the end of 1739, Maria Theresia of Savoy (née Liechtenstein), the owner of the Škvorec demesne, purchased the homestead and incorporated it for good into this dominion and later transformed it into one of the manorial courts. Thus, the homestead in Limuzy had the same fate as the vast majority of manors in the Czech lands in the Early Modern Period.

Martin HŮRKA, Stav kounického panství v zimě 1635–1636. Edice pramene k třicetileté válce

Príspevek zpřístupňuje soubor písemností, uložený v Národním archivu ve fondu Stará manipulace, který se vztahuje k převzetí konfiskovaného kounického panství královskou komorou. Závěrem byla připojena edice dvou vybraných dokumentů (inventáře poškozených panských nemovitostí a statistického výkazu o obyvatelstvu v jednotlivých vesnicích). Písemnosti jako celek podávají obraz špatné hospodářské situace kounického panství v zimě 1635/1636 způsobené nedávnými událostmi třicetileté války (zejména pobyty a průchody vojsk válčících stran) a přispívá tak k dalšímu poznání válkou velmi postiženého regionu středního Polabí.

Martin Hůrka, The situation at the Kounice Demesne in winter 1635–1636. The edition of a source relating to the Thirty Years' War

The paper makes accessible a collection of documents deposited in the fond Old Manipulation in the National Archive, which relates to the assumption of the Kounice demesne by the royal chamber. Two selected documents (inventory of the damaged manorial real estate and statistical records on the populations in individual villages) has been attached at the end of the paper. The documents as a whole imply that the economic situation of the Kounice demesne in winter 1635/1636 was poor as a result of the preceding events of the Thirty Years' War (especially the fighting armies' soldiers passing through or quartering there) and contributes to a greater understanding of the Central Elbe Basin region that was so damaged by the war.

Martin DOLEJSKÝ, Život a odbojová činnost Václava Grafnettera

Text věnovaný čelákovickému učiteli Václavu Grafnetterovi představuje tohoto učitele jako jednoho z účastníků místního odboje v době druhé světové války. V první části článku je dostatek prostoru věnován jeho působení na různých školách, organizační činnosti v místních spolcích, ale i jeho vstupu do politické strany. Jádrem práce je potom kapitola, která se opírá o dochované archivní dokumenty a věnuje se jeho působení v čelákovickém odboji. Václav Grafnetter patřil společně s Jaroslavem Kruckým k jeho čelním představitelům a po zatčení Kruckého se postavil do jeho čela. Riskoval tím život svůj, ale i své rodiny. Podrobněji se text věnuje i květnovým dnům roku 1945, kdy došlo k převzetí moci ve městě. Poslední krátká kapitola stručně informuje o poválečných osudech Václava Grafnettera.

Martin Dolejský, Life and resistance activities of Václav Grafnetter

The paper is devoted to Václav Grafnetter, a teacher in the town of Čelákovice, and presents him as one of the members of the resistance movement during WWII. The first part of the text describes in detail his teaching at various schools, his activities in local associations and also his joining a political party. The main chapter of the paper uses preserved archive materials to depict his resistance activities in Čelákovice. Together with Jaroslav Krucký, Václav Grafnetter were its main representatives; after Krucký was arrested, Grafnetter became the leader. He not only risked his own life but also those of his family members. The paper also

*describes in detail the events in early May 1945 when people took over power in the town.
The last short chapter briefly informs on Václav Grafnetter's fate after the war.*